

Løgmannsrøðan 1977

Vil broyta útlánsvirksemið hjá Húsálansgrunninum:

Fyrst og fremst lán til vanlig sethús

Hava fólk hug at byggja størri hús enn vanligt, mugu tey figgja slíka bygging sjálvi

Meginspurningurin er samstundis at tryggja nóg stórt grundøkisútbóð og at avmarka spekulatiónsmøguleikarnar innan bygging. Tann stuðul, sum yvir rentufrádráttarregluna verður veittur uttan sosiala javnvág, skal eisini takast til umhugsunnar, sigur Atli Dam m.a. um sethúsa-spurningin. Men fyrst greiðir hann frá sjóvinnu føroyinga

Sjóvinnan

Veiðumøguleikarnir eru grundarlagið, men kunnu flestu teirra ikki nýtast á rationellan hátt við lönandi úrslitum, livst heldur ikki leingi. Eina tíð ber til yvir skatta- og studningslógávu at røkka rættuliga langt í umflytan av inntøkum millum stættir ella vinnugreinir, men meginreglan má vera, at størri parturin av vinnuni hevur høvi at virka við lönandi úrslitum meginpartin av tíðini.

Tørvurin á nóg góðum hagfrøðisligum tilfari er serliga stórur, tá metingar skulu gerast viðvíkjandi umflytan av peningi innan samfelagið, tað er tí gleðiligt, at grundarlagið fyri metingum í ár er munandi betri enn somu tíð í fjør, tá bert fáir skipaeigarar høvdu latið tilfar inn, í ár liggja fyri rakstraúrslitini frá 213 skipum, eins og inntøkuuppgærd fiskimannafelagsins fyri teimum ymsu veiðu-hættirnar fevnir fleiri skip enn seinasta ár, soleiðis at betri grundarlag er undir metingunum.

Úrslitini sýna, at hjá saltfiskatrolarum og frystiskipum er avlopið til rentur, avdrátt og fyrisæti frægari í meðal enn í 1976, hjá isfiskatrolarum og nótaskipum er hendur ein munandi bæti, eins og idnaðarskipini eru betri fyri (við teim primum, galdandi eru í dag, skuldu tey veruliga haft lönandi veiðu), útróðrarbátar og skip hava sum

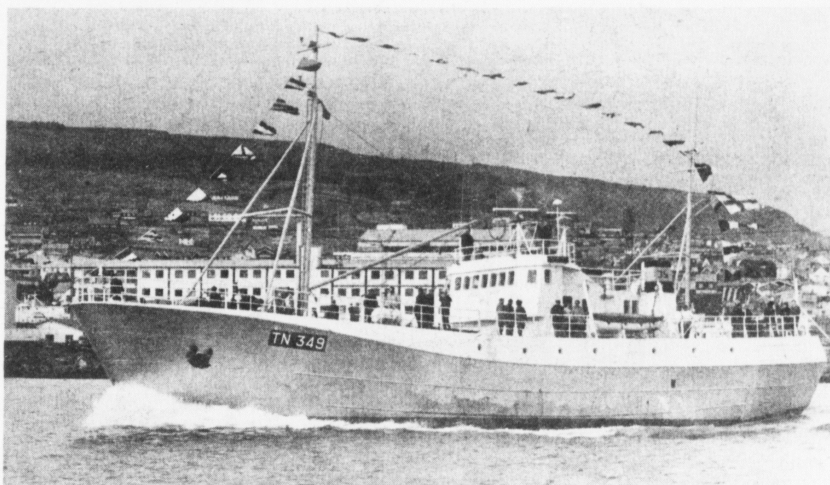
heild frægari úrslit í 1976 enn í 1975, meðan stálinuskipini eru ringast fyri, serliga tey, sum einans hava ríkið isfiskaveiðu.

Eru rakstrartølini sum heild nakað frægari, kann um hýrunar sigast, at ein heilt stór og gleðilig óking her er hend. Fylgiskjalið hesum viðvíkjandi sýnir hækkingar uppá 15. — 45.000 kr. í meðal um árið hjá fleiri skipaslogum, men aftur her sæst, at isfiskalinuskipini, saltfiskagarnaskipini og skip á ymsari veiðu hava givið ov lítið av sær til manningarnar, soleiðis at daglönin kann sigast at liggja undir rimuligum marki.

Tað, sum sagt var í fjør, um at studningskipanin ikki er nóg líðilig, er framvegis galdandi. Hetta, at fyrilsstudningar hava lyndi til at gerast varandi, kann í onkrum føri meðvirka til, at neyðug rationalisering ikki verður framd nóg tíðliga.

Við teim amboðum, vit eiga í dag, til at meta um úrslit og tørv, kundi sama peningaupphædd kanska verið betri nýtt, um hon var nýtt mest, har tørvurin er størstur og í ávisan mun til fremjan av rationaliseringum.

Tølini sýna, at linuveiðuni tørvur broytingar og munandi stuðul enn eina langa tíð, og tá vit vita, at ávis fiskaslog best fáast upp úr havinum við linu áttu vit at nýtt stórri orku peningaliga og á annan hátt her, soleiðis at hesin veiðuháttur gerst hogligari og meira lönandi

... og tá vit vita, at ávis fiskaslog best fáast upp úr havinum við linu, áttu vit at nýtt stórri orku peningaliga og á annan hátt, soleiðis at hesin veiðuháttur gerst hogligari og meiri lönandi enn í lötuni

enn í lötuni. Sama kann ivaleyst sigast um aðrar veiðuhættir. Tá vit kenna tey góðu úrslit, fjøltáttan av veiðuni hevur givið, og tá vit vita, at ráð eru ikki at lata nakra leið ella nakran veiðuhátt okkum av hondum, mugu nú ábyrgdarmenn innan vinnuna, umsiting og lóggevarar taka stig til neyðugar broytingar.

Idnaður

Á ólavsøku í fjør segði eg, at neyðugt er altíð at brynja seg til broytt viðurskipti. Hetta ger seg galdandi fyri fiskivinnuna, og hetta er eisini royndur lutur, skulu vit tala um føroyskan idnað, sum stuðlaður av teimum ilógumøguleikum, ið skaptir eru gjøgnum almennar veitingar við lán, studningi og veðhaldi, so liðandi hevur fingið støði at standa á.

Steytiárið higartil eru tey, har skjótt varð settur á at birta reiðiliga uppundir framtak fyri idnaðin.

Landsstýrið leggur dent á nú at kanna viðurskiptini í idnaðinum uppáttur meira, og fyri at skunda undir ætlar landsstýrið at seta starvsnevnd, hvørs høvuðsuppgáva verður skrásetan, at gera yvirliit yvir tað, sum er framt og at koma við tilmæli um ábøtur innan tað, sum skapt er, og gera tilmæli um samskipan av figgingini til alla idnaðar-útbygging. Her verður at meta bæði um tørvandi stuðul til útbyggingar og til rakstrarfiggjan.

Eisini í ár eru og verða fleiri týðandi ilógur gjørdar innan idnað á landi. Vert er at nevna stórlógurnar, sum nú fara fram á skipasmíðjunum, her tað snýr seg bæði um nýggjar tættir og styrkjan av verandi til fremjan av stórri skipabygging, um-

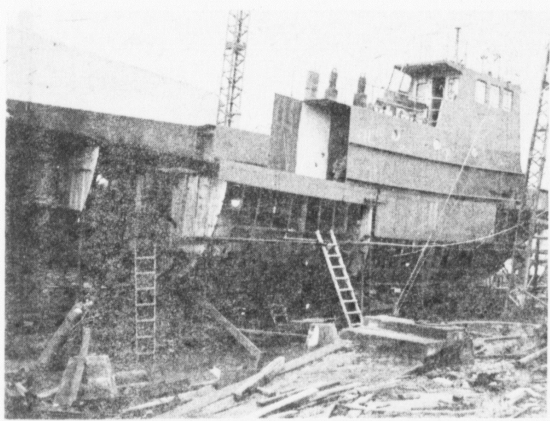
byggingum og umvælingum, soleiðis at vit standa betri fyri í skipasmíðjuidnaðinum.

Hesar ilógur tota út ímóti 30—40 mill. kr. og verða figgjaðar av Idnaðargrunninum, Menningargrunninum og Egns-

udviklingsfonden. Við tí broytta fiskimynstri, sum stendur fyri, koma vit at røkja okkara egna skip meira á egnum skipasmíðj-um og til tess krevst sjálvsagt,

Keyp og sola av føroyskari búnaðarframleiðslu er alt ov illa fyriskipað og verður at koma í fastari legu

Við tí broytta fiskamynstri, sum assa stendur fyri, koma vit at røkja okkara egna skip meira á egnum skipasmíðjum